

HASTALARIN VE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN PSİKİYATRİ SERVİS ORTAM ALGILARININ VE ETMENLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

Tez Yazarı:	Araş. Gör. Emel ÖZTÜRK
Tez Danışmanı:	Yard. Doç. Dr. Ayça GÜRKAN
Yılı:	İzmir, 2011
Enstitü:	T.C. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Giriş ve Amaç: Tanımlayıcı olan bu araştırma, bir psikiyatri hastanesinde yatarak tedavi gören hastaların ve çalışan hemşirelerin psikiyatri servis ortamı algılarının ve etmenlerin karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntemler: 30 Haziran- 30 Eylül 2010 tarihleri arasında Manisa Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi'nde yatarak tedavi gören hastalar ve yataklı birimlerde çalışan hemşireler evreni, kriterleri karşılayanlar ve gönüllü olanlar ise örnekleme oluşturmuştur. Çalışan hemşirelere 5634 numaralı hemşirelik kanununa (Resmi Gazetede Yayımlanma Tarihi: 25.05.2007, Sayı: 26510) göre, hemşire olarak çalışan sağlık memurları da dahil edilmiştir. Örnekleme işleminde, basit rastlantısal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Servislerde hastaların karma olarak bir arada bulunması nedeniyle, bilişsel düzeyi yeterli olmayan, semptomları ağır hastalar da yer almaktadır. Bu nedenle, soruları anlayabilecek ve yanıtlayabilecek yeterli bilişsel düzeyinin olduğu ekip tarafından onaylanan ve ekibin seçtiği hastalar ile çalışılmıştır. Servise uyumunu sağlanmış, ortamı tanıyan; bu nedenle, yatışları üzerinden en az bir hafta geçmiş hastalar araştırmaya dahil edilmiştir. Duyusal bozuklukları bulunmayan hastalar ile çalışılmıştır. Sonuç olarak araştırma, 56 hemşire ve 74 hasta ile tamamlanmıştır. Hasta ve hemşire tanıcı formları ve Servis

Ortamı Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışmaya katılan hastaların yaş ortalamasının 33.85 ± 13.60 ; hemşirelerin yaş ortalamasının 35.34 ± 6.74 olduğu saptanmıştır. Ayrıca, hastaların %50'sinin psikotik bozukluk tanısı ile yattığı saptanmıştır. Hemşirelerin ve hastaların servis ortam algıları karşılaştırıldığında, Otonomi ve Pratik Yönelim alt ölçekleri dışında tüm alt ölçeklerin puan dağılımlarında anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Ayrıca anlamlı farklılık saptanan alt ölçeklerde, Çalışan Kontrolü dışındaki alt ölçeklerde hemşirelerin daha yüksek ortalamalara sahip olduğu belirlenmiştir. Hastaların servis ortamı algılarında yaş, yatış sayısı, cinsiyet, medeni durum ve eğitim durumu değişkenlerinin; hemşirelerin servis ortamı algılarında ise yaş, medeni durum, personel ve malzeme sıkıntısı yaşama durumu, çalıştıkları ortamdaki memnuniyet durumu ve mesleğin toplumdaki itibarından memnuniyet durumu değişkenlerinin etkili olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, hastaların ve çalışan hemşirelerin servis ortamı algılarında anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Sonuçlar doğrultusunda önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Hasta, hemşire, psikiyatri, servis ortamı, servis ortam algısı.